

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Hoppu, Petri

Julkaisun nimi: Mikä tekee menuetista menuettia?

Julkaisuvuosi: 2021

Versio: Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hoppu, P. (2021). Mikä tekee menuetista menuettia? Tanhuviesti, 63(3), 12.
Haettu 19.10.2021 osoitteesta
https://issuu.com/tanhuviesti/docs/tanhuviesti_3-2021

Mikä tekee menuetista menuettia?

Petri Hoppu

Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskuksen vuoden 2022 teema on menuetti, peilisalien ja pohjalaistupien juhlatanssi. Valinta on erinomainen, sillä menuetti on monessa suhteessa ainutlaatuinen Suomessa tanssittavien paritanssien joukossa. Sitä on myös tutkittu paljon, ja pohjoismaisesta menuetista on ehkä jo ensi vuonna tulossa englanninkielinen julkaisu, jossa pureudutaan siihen liittyviin ilmiöihin yli kolmen vuosisadan ajalta. Menuetti kiehtoo ja viehättää, mutta harvoin pysähtytään miettimään, mistä siinä itse asiassa on kyse.

Muulla Pohjoismaissa menuetti luokitellaan tanssina ryhmään *figureringspar-danser*. Termille ei ole suomenkielistä vastinetta, mutta se tarkoittaa suurin piirtein kuvioparitansseja. On mielenkiintoista, että joskus esimerkiksi diskoissa tansittavaan paritanssiin viitataan samalla termillä. Kaikki muut kansanomaiset paritanssit Suomessa ovat pyörintätansseja, eli pyöriminen pareittain joko paikalla tai tilassa liikkuen on niissä keskeistä. Toki menuetissakin useimmiten pyörähdetään vähintään kerran tanssin aikana, mutta sen merkitys on vähäinen, ja tanssi koostuu suurelta osin liikkeestä kohti paria, parista pois päin ja parin ohitse.

Pohjoismaissa menuetti on säilynyt parhaiten Tanskassa ja Suomen ruotsinkielisellä rannikkoseudulla, ja vain näiltä alueilta siitä on tallennettu yksityiskohdaisia kuvauksia. Suuressa osassa dokumentoituja menuetteja tanssi noudattaa barokkimenuetin rakennetta niin askelikkujen kuin muodonkin osalta. Tanskasta on kuitenkin tietoja myös kontratansseista, joissa käytetään menuetin askelikkoa ja musiikkia. Tyypillinen esimerkki tällaisesta on *Lang Menuet*, jota tans-

sitaan pareittain vastakkaisriveissä. Ilmiö ei ole poikkeuksellinen, sillä vaikkapa valssin askelikkoja ja musiikkia on käytetty kontratansseissa samalla tapaa.

Ruotsissa ja suomenkielisessä Suomessa menuetti on nykyaikana luotu uudella tavalla, koska oman alueen perinteisiä menuetteja ei ole ollut käytettävissä. Suomessa ratkaisuna ovat olleet uudet koreografiat, jotka ovat hakeneet inspiraatiota ruotsinkielisen alueen menueteista, kun taas Ruotsissa on rekonstruoitu ikään kuin menuetin ”normaalimuoto” tanssin elvyttämisen pohjaksi: tämän prosessin taustalla ovat muistiinpanot Ruotsista sekä tanskalaiset ja suomenruotsalaiset menuetit. Merkittävänä erona on se, että Suomessa toiminta on tähdännyt pelkästään esityksiin, kun taas Ruotsissa elvytettyä menuettia on nähty paitsi esityksissä myös sosiaalisen tanssin muotona. Molemmissa tapauksissa tekijöillä vaikuttaisi kuitenkin olevan selkeästi ajatus menuetin ”ideaalista”, joka mahdollistaa tanssin kehittämisen ja elvyttämisen.

Vaikka menuettia on harvoin määritelty tarkasti, pohjoismaisten kansantanssinharrastajien keskuudessa on kohtuullisen yhtenäinen käsitys siitä, mistä tanssi koostuu. Eri menuettien yksityiskohdat vaihtelevat huomattavasti, mutta useimmiten tanssista löytyy hyvin samankaltainen ydin. Menuetti on tasa-arvoista, usein ryhmässä tapahtuvaa vuorovaikutusta oman parin ja musiikin kanssa ilman selkeää viejä-seuraaja-asetelmaa: osapuolet toimivat samaan aikaan yhdessä ja itsenäisesti. Parhaimmillaan sen kautta on mahdollista saavuttaa meditatiivinen flow-kokemus, jossa tanssin elementit sulautuvat yhteen vahvalla ja sykkähdyttävällä tavalla.